

IZVJEŠTAJ O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA: *KVALITETA ŽIVOTA STARIJIH OSOBA (65+)* *U DOMU ZA STARIJE OSOBE* *U VRIJEME PANDEMIJE COVID-19*

Prof. dr. sc. Ana Štambuk
Studijski centar socijalnog rada
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

UVOD

- svjedočimo vremenu u kojem vlada pandemija COVID-19, a koja kao takva ima niz negativnih posljedica na cjelokupnu populaciju, odnosno posebice na starije stanovništvo koje je u većem riziku od zaraze (WHO, 2020.)
- promijenjen je način života sukladno mjerama donesenim radi sprječavanja zaraze (npr. ograničeni bliski kontakti i kretanje) što može imati štetan učinak na mentalno i fizičko zdravlje starijih osoba, odnosno utjecati na kvalitetu njihova života (Sepulveda-Loyola i sur., 2020.; WHO, 2020.)

UVOD

- **KONCEPT KVALITETE ŽIVOTA** obuhvaća percepciju položaja pojedinaca u kontekstu kulture i vrijednosnih sustava u kojima žive i u odnosu na njihove standarde, ciljeve, očekivanja te brige (WHO, 1998.).

Integrativna teorija kvalitete života (Ventegodt i sur., 2003):

- ▶ Subjektivna KŽ
- ▶ Egzistencijalna KŽ
- ▶ Objektivna KŽ

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

UVOD

- **dugotrajna skrb** za osobe starije životne dobi označava pristup skrbi prema starijim osobama koje su ovisne o tuđoj pomoći prilikom svakodnevnog života, a tijekom duljeg vremenskog perioda (Osterle, 2011.)
- starije osobe koje imaju potrebu za dugotrajnom skrbi se nalaze u ulozi partnera u procesu pružanja same skrbi (Mali, 2019.)

Utjecaj pandemije COVID-19 na kvalitetu života starijih osoba

- Uopćavanje općih prijetnji u društvu pridonosi padu blagostanja i smanjenju kvalitete života osoba (Tilburg i sur. , 2020.)
- Starije osobe su najviše pogođene mjerama socijalnog distanciranja i smanjenjem učestalosti socijalnih kontakta (Tilburg i sur., 2020.).
- Starija dob je povezana s većim zdravstvenim rizicima kao što su kronična oboljenja i prisutnost komorbiditeta, nedostatak fizičke aktivnosti, narušeni imunološki sustav, što dovodi do težih komplikacija i većoj stopi smrtnosti prilikom oboljenja starijih osoba od virusa COVID-19 (Zhou i sur., 2020., prema Klaiber, 2020.).
- Neke ranjive osobe koje imaju respiratorne poteškoće i ostale kronične bolesti izbjegavaju interakciju s ostalim članovima doma (radi straha od zaraze), što dovodi do osjećaja **usamljenosti** i frustracije (Chee, 2020.).

Utjecaj pandemije COVID-19 na kvalitetu života starijih osoba

- ▶ **Informacijsko-komunikacijska tehnologija** može, tijekom trajanja pandemije, poboljšati kvalitetu života starijih osoba te dugoročno stvoriti mogućnost za aktivno i zdravo starenje, povećati zdravlje, socijalnu uključenost i omogućiti im neovisan život kroz duži period (Robb i sur., 2020.).

CILJ ISTRAŽIVANJA

- ▶ ispitati kvalitetu života osoba starije životne dobi u vrijeme pandemije COVID - 19 koji žive u domu za starije osobe
- ▶ promatrane su varijable (uz skalu kvalitete života) za koje se pretpostavljalo da će se mijenjati u odnosu na pandemiju: zdravstveno stanje, socijalni kontakti i podrška, slobodne aktivnosti, korištenje informacijsko komunikacijske tehnologije, doživljaj samoće i osamljenosti te nada

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

METODOLOGIJA

ISPITANICI:

- ▶ sudjelovalo je 52 ispitanika (38 Ž i 14 M)
- ▶ raspon dobi od 65 do 97 (M=82,48; sd=7,69)
- ▶ korisnici doma za starije osobe „Centar” u gradu Zagrebu koji su dali dobrovoljni pristanak
- ▶ uzorak: prigodni

METODE:

- ▶ *Strukturirani upitnik općih podataka* (Štambuk, 2021.)
- ▶ *Upitnik o korištenju Informacijsko komunikacijske tehnologije i kvaliteti života tijekom COVID-19* (García del Castillo-Rodríguez i sur., 2020.)
- ▶ *UCLA skala usamljenosti* (Allen i Oshagan, 1995.)
- ▶ *Skala preferirane samoće* (Lacković-Grgin i sur., 1998.a)
- ▶ *Skala kvalitete življenja* (Krizmanić i Kolesarić, 1992.)
- ▶ *Skala nade* (Lacković-Grgin i Ćubela, 2002.)

METODOLOGIJA

POSTUPAK:

- ▶ ispitanici odabrani od strane socijalne radnice
- ▶ ispitivanje je provela autorica, dvije studentice socijalnog rada te tri socijalne radnice
- ▶ ispitanici su u jednom susretu odgovorili na upitnik (prosjek trajanja intervjuja je 35 min)
- ▶ istraživanje je provedeno tijekom svibnja i lipnja 2021.godine

OBRADA PODATAKA:

- ▶ SPSS/PC programski paket
- ▶ deskriptivna statistika
- ▶ test značajnosti korelacije (Milas, 2015.)

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

REZULTATI

- ▶ DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA STANOVNIKA
- ▶ Tablica 1. Spol ispitanika

Spol sudionika		
	f	%
muški	14	26,9
ženski	38	73,1
ukupno	52	100

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 2. Bračno stanje ispitanika

Bračno stanje		
	f	%
neoženjen/neudata	4	7,7
oženjen/udata	7	13,5
udovac/udovica	31	59,6
rastavljen/rastavljena	9	17,3
drugo	1	1,9
ukupno	52	100

► Tablica 3. Obrazovanje ispitanika

Stupanj obrazovanja			
	f	%	cf %
nepotpuna osnovna škola	3	5,8	5,8
završena osnovna škola	9	17,3	23,1
strukovna škola	5	9,6	32,7
srednja škola	15	28,8	61,5
viša škola	8	15,4	76,9
visoka škola, fakultet	12	23,1	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

ZDRAVSTVENO STANJE

- Tablica 4. Samoprocjena zdravstvenog stanja ispitanika

Kako procjenjujete Vaše zdravstveno stanje?	f	%	cf %
vrlo loše	9	17,3	17,3
loše	6	11,5	28,8
srednje	30	57,7	86,5
vrlo dobro	5	9,6	96,2
odlično	2	3,8	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 5. Stabilnost ispitanika pri hodanju i kretanju

Koliko se osjećate stabilno pri hodanju i kretanju?			
	f	%	cf %
stabilan sam	6	11,5	11,5
vrlo malo/minimalno nestabilan	30	57,7	69,2
umjereno do teško nestabilan	16	30,8	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 6. Učestalost pušenja ispitanika

Pušite li ili jeste li ikada pušili?	f	%	cf %
nikad nisam pušio ili ne pušim više od 10 godina	34	65,4	65,4
bio sam pušač, ali prestao sam u posljednjih 10 godina	10	19,2	84,6
povremeno pušim	1	1,9	86,5
svaki dan pušim	7	13,5	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.“

► Tablica 7. Učestalost pijenja alkoholnih pića ispitanika

Koliko često pijete alkoholna pića?		
	f	%
nikada ili rijetko pijem	46	88,5
pijem 1 do 2 čaše dnevno	6	11,5
pijem više od 2 čaše vina/piva dnevno	0	0
ukupno	52	100,0

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 8. Poteškoće sa spavanjem kod ispitanika

Imate li poteškoća sa spavanjem?	F	%	cf %
obično dobro spavam	16	30,8	30,8
moj san se prekida, ali se obično vratim spavati bez poteškoća	19	36,5	67,3
obično imam poteškoća sa spavanjem	17	32,7	100
ukupno	52	100	

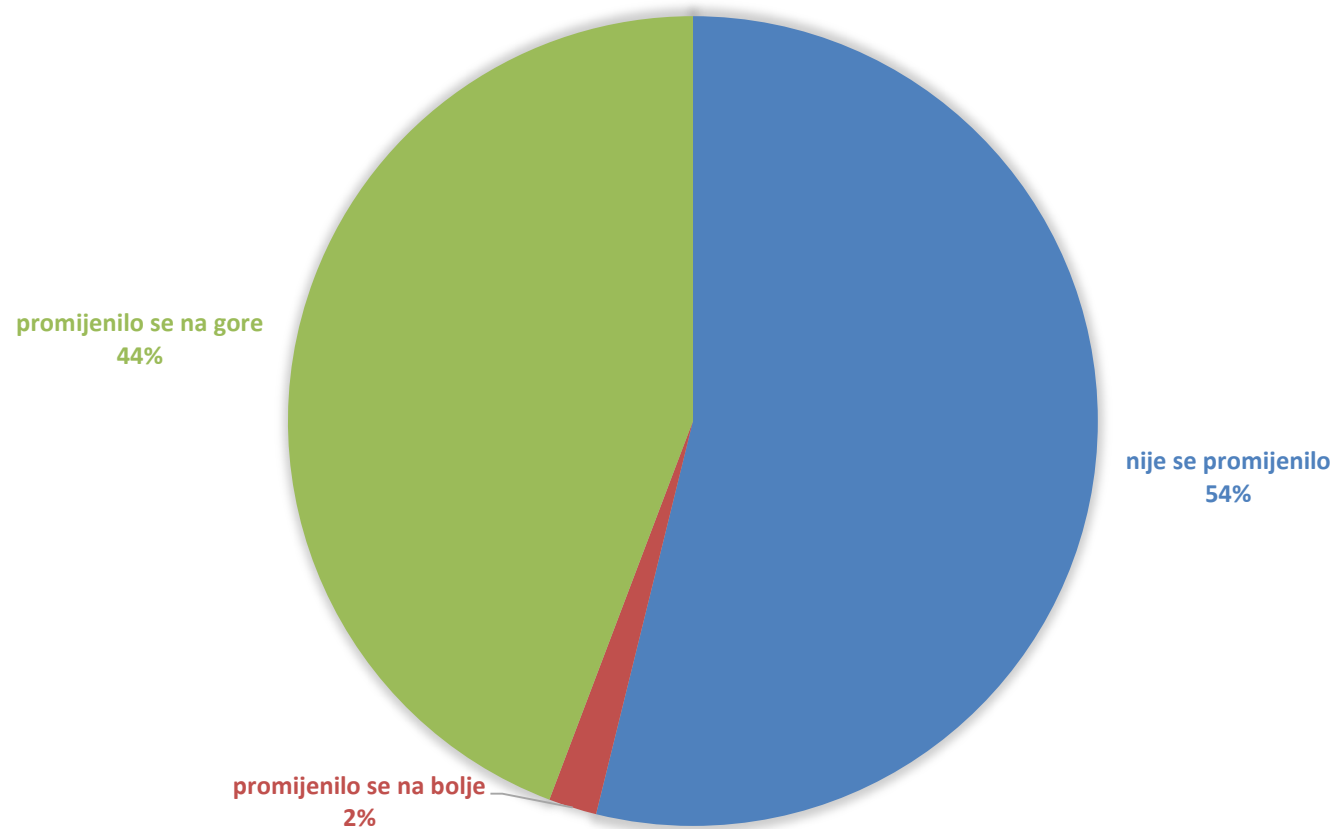
„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.“

► Tablica 9. Korištenje lijekova za spavanje kod ispitanika

Koristite li lijekove za spavanje?	F	%	cf %
da, redovito	16	30,8	30,8
ponekad	6	11,5	42,3
ne	30	57,7	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

Možete li procijeniti je li se Vaše zdravstveno stanje promijenilo zbog pandemije, odnosno je li pandemija tome doprinjela?

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.“

AKTIVNOSTI U DOMU ZA STARIJE

Tablica 11. Fizička aktivnost ispitanika

U tipičnom tjednu, koliko često radite umjereno intenzivnu fizičku aktivnost?	f	%	cf %
nisam u mogućnosti raditi takve aktivnosti	20	38,5	38,5
jednom tjedno	2	3,8	42,3
dva do tri puta tjedno	14	26,9	69,2
svaki ili gotovo svaki dan	16	30,8	100
ukupno	52	100	

► Tablica 12. Učestalost sudjelovanja ispitanika u aktivnostima prije pandemije

Koliko često ste sudjelovali u aktivnostima koje su se održavale u Domu (prije pandemije), npr. neke kreativne grupne radionice, vježbe?

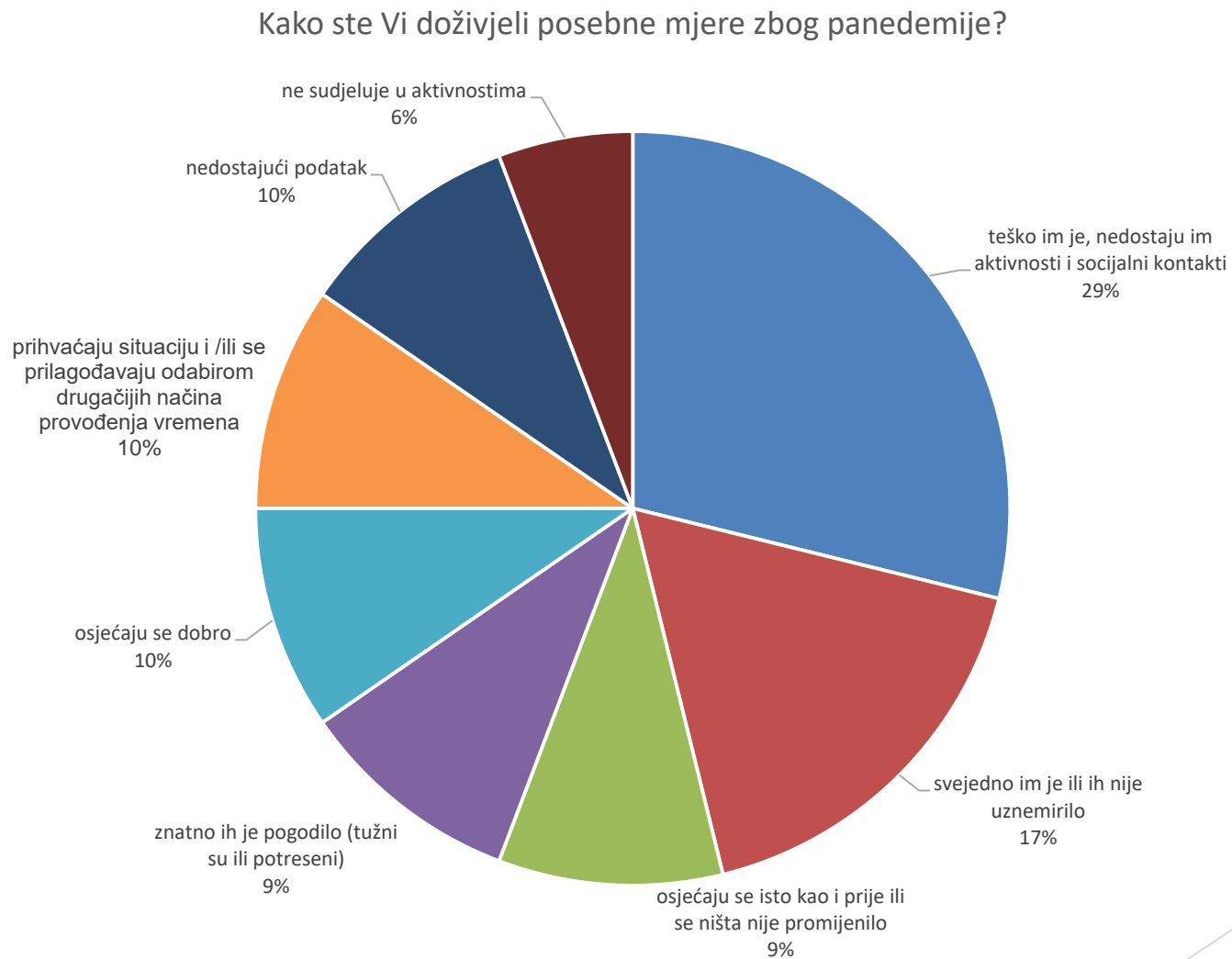
	f	%	%	cf %
jednom ili dva puta tjedno	27	51,9	55,1	55,1
jednom u dva tjedna	3	5,8	6,1	61,2
jednom u mjesec dana	12	23,1	24,5	85,7
nisam sudjelovao	7	13,5	14,3	100
ukupno	49	94,2	100	
nedostajući podatak	3	5,8		
ukupno	52	100		

► Tablica 13. Promjene u aktivnostima u vrijeme pandemije

►

Je li se to promijenilo od kada su uvedene posebne mjere zbog pandemije?			
	f	%	%
da, nema uopće aktivnosti	6	11,5	12,2
da, smanjene su aktivnosti	32	61,5	65,3
nešto drugo, npr. on line vježbanje	11	21,2	22,4
ukupno	49	94,2	100
nedostajući podatak	3	5,8	
ukupno	52	100	

► Tablica 14. Doživljaj ispitanika zbog nastalih promjena u aktivnostima

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 15. Aktivnosti koje najviše raduju ispitanike

Što vas u danu najviše raduje? *	f	%	cf %
šetnje i druženje (npr. kava s prijateljima, kretanje po prirodi)	16	30,8	30,8
razgovor s obitelji i posjete (sinovi i kćeri)	9	17,3	48,1
ljepota u prirodi, unutarnji mir i veselje	7	13,5	61,5
zdravlje i da su živi	5	9,6	71,2
društvene aktivnosti i hobiji (npr. kartanje, pomaganje drugima, glazba)	4	7,7	78,8
izlazak iz doma i posjete svojoj obitelji	4	7,7	86,5
ne osjećaju se dobro ili ih ništa ne raduje	3	5,8	92,3
kada su oni i njihova djeca dobro	2	3,8	96,2
raduju se svemu ili ničemu posebno	2	3,8	100,0
ukupno	52	100	

► Tablica 16. Aktivnosti koje ispitanici obavljaju tijekom dana

Koje aktivnosti tijekom dana obavljate - kako Vam prođe dan? *				
	navedeno je		nije navedeno	
	f	%	f	%
Šetanje	27	51,9	25	48,1
Praćenje TV, radio, internet	22	42,3	30	57,7
Druženje	13	25,0	39	75,0
Pospremanje	12	23,1	40	76,9
Vježbanje	11	21,2	41	78,8
Bavljenje hobijima (umjetnost, briga o cvijeću i sl.)	8	15,4	44	84,6
Rješavanje križaljki i igre	7	13,5	45	86,5
Odmaranje i/ili ležanje	7	13,5	45	86,5
Briga o supružniku	3	5,8	49	94,2

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.“

- ▶ fizička aktivnost utječe na dobrobit organizma u cijelosti, u fizičkom i psihičkom smislu (Shephard, 1997.)
- ▶ Ono što se najviše preporuča u starijoj dobi je šetnja, vrtlarenje, kuglanje ili plesanje (Andrews, 2001.; Štambuk i Tomičić, 2020.).

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

PODRŠKA I SOCIJALNI KONTAKTI

- ▶ Tablica 17. Mogućnost razgovora ispitanika sa socijalnim radnicama o promijenjenim aktivnostima

Jeste li imali prilike podijeliti svoje mišljenje/razgovarati o tome sa socijalnim radnicama u Domu?

	f	%	%
da	34	65,4	66,7
ne	17	32,7	33,3
ukupno	51	98,1	100
nedostajući podatak	1	1,9	
ukupno	52	100	

► Tablica 18. Zadovoljstvo ispitanika podrškom osoblja tijekom pandemije

Koliko ste zadovoljni podrškom osoblja u Domu tijekom pandemije?	f	%	cf %
jako sam zadovoljna/zadovoljan	29	55,8	55,8
srednje sam zadovoljna	11	21,2	76,9
ni zadovoljna, ni nezadovoljna	2	3,8	80,8
srednje sam nezadovoljan	5	9,6	90,4
jako sam nezadovoljan	5	9,6	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 19. Zadovoljstvo ispitanika informacijama o mjerama u vrijeme pandemije

Koliko ste zadovoljni informacijama koje dobivate od osoblja o mjerama koje se provode u Domu za vrijeme pandemije?

	f	%	cf %
jako sam zadovoljna/zadovoljan	33	63,5	63,5
ni zadovoljna, ni nezadovoljna	12	23,1	86,5
jako sam nezadovoljna	7	13,5	100
ukupno	52	100	

► Tablica 20. Učestalost kontaktiranja ispitanika s obitelji

Koliko često kontaktirate s obitelji na tjedan?	f	%	cf %
5 ili više dana u tjednu	30	57,7	57,7
do dva puta tjedno	6	11,5	69,2
jednom tjedno	4	7,7	76,9
ne čujemo se tjedno, nego mjesečno	9	17,3	94,2
ne kontaktira ili nema obitelj	3	5,8	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 21. Načini kontaktiranja ispitanika u obitelji

Na koji način kontaktirate s obitelji?						
	vidimo se u živo		putem telefona/mobitela		putem Whats-app ili drugih platformi	
	f	%	f	%	f	%
nije navedeno	11	21,2	1	1,9	44	84,6
navedeno je	38	73,1	48	92,3	5	9,6
ukupno	49	94,2	49	94,2	49	94,2
ne kontaktira ili nema obitelj	3	5,8	3	5,8	3	5,8
ukupno	52	100	52	100	52	100

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 22. Učestalost kontaktiranja ispitanika s prijateljima

Koliko često kontaktirate s prijateljima/znancima na tjedan?	f	%	%	cf %
5 ili više dana u tjednu	10	19,2	21,3	21,3
do dva puta tjedno	9	17,3	19,1	40,4
jednom tjedno	14	26,9	29,8	70,2
ne čujemo se tjedno, nego mjesečno	14	26,9	29,8	100,0
ukupno	47	90,4	100	
ne kontaktira	5	9,6		
ukupno	52	100		

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 23. Načini kontaktiranja ispitanika s prijateljima

Na koji način kontaktirate s prijateljima/znancima?						
	vidimo se u živo		putem telefona/mobitela		putem Whats-app ili drugih platformi	
	f	%	f	%	f	%
nije navedeno	33	63,5	2	3,8	44	84,6
navedeno je	14	26,9	45	86,5	3	5,8
ukupno	47	90,4	47	90,4	47	90,4
ne kontaktira ili nema obitelj	5	9,6	5	9,6	5	9,6
ukupno	52	100	52	100	52	100

VAŽNOST PODRŠKE I SOCIJALNIH KONTAKATA:

- ▶ kontakti s osobljem u domu snažno utječu na kvalitetu života starijih osoba
- ▶ osoblje treba obavljati svoj posao predano, uz empatiju, veliki angažman i posvećenost (cjelovit pristup)
- ▶ stariji navode kako im je važno da se osoblje odnosi prema njima kao prema kompetentnim odraslim osobama koje mogu sudjelovati u donošenju vlastitih odluka vezanih uz osobni život (Schenk i sur., 2013.)
- ▶ Van Orden i suradnici (2020.) ističu kako prekid društvenih mreža zbog pandemije može dovesti do veće izolacije među starijim odraslim osobama s potencijalno teškim posljedicama na zdravlje

KORIŠTENJE INFORMACIJSKO - KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE

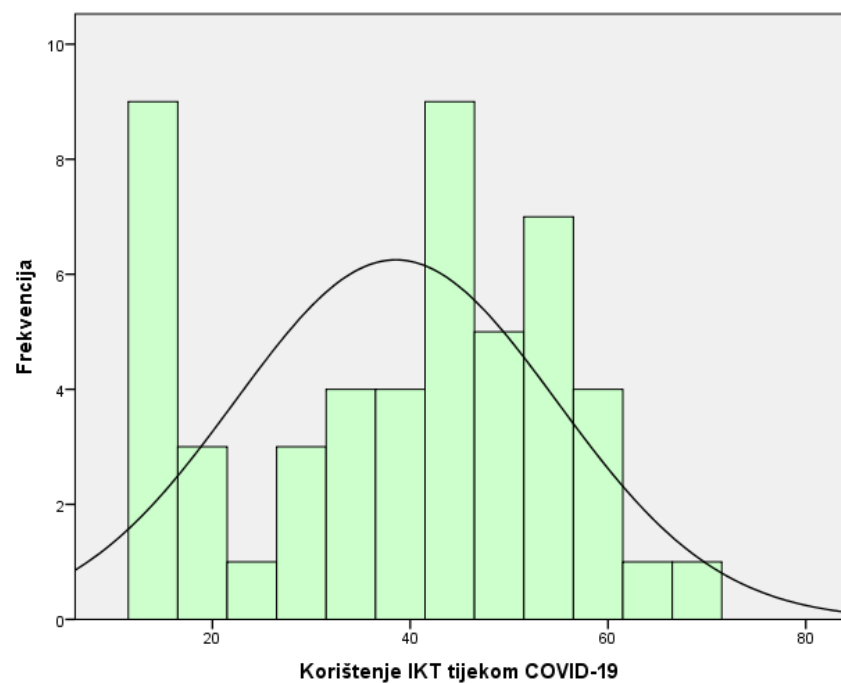

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Slika 7. Prikaz raspodjele ukupnog rezultata iz Upitnika korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija tijekom pandemije

- ▶ dio ispitanika vjerojatno ne koristi aktivno informacijsko-komunikacijsku tehnologiju zbog čega vjerojatno postižu niže ukupne rezultate, dok se među „aktivnim korisnicima“ zadovoljstvo korištenjem IKT normalno raspodjeljuje (što potkrepljuju neznačajan Kolmogorov Smirnov test $K-S=0,11$; $p>0,05$ te koeficijenti asimetrije i spljoštenosti distribucije rezultata koji ne ukazuju na znatna odstupanja od normalne raspodjele)

- ▶ ispitanici se najviše slažu s tvrdnjama:
- ▶ 5. *Ako bih ponovno morala/ -o biti zatvorena, nastavila/ -o bih koristiti IKT (M=3,40; sd=1,64).*
- ▶ 8. *Zahvaljujući IKT-u mogu zatražiti pomoć od obitelji i prijatelja (M=3,25; sd=1,70).*
- ▶ 6. *Zahvaljujući IKT-u, uvijek imam s kim razgovarati (M=3,17; sd=1,64).*
- ▶ *vrlo mali broj ispitanika koristi IKT kad im je dosadno, da bi imali jasan smjer u životu ili da bi se osjećali voljeno, što ukazuje na zaključak da starije osobe preferiraju „kontakte u živo“ .*

DOŽIVLJAJI USAMLJENOSTI I SAMOĆE

- Tablica 26. Procjena podrške drugih

Imate li ljude na koje se možete osloniti za bilo kakvu pomoć?	f	%	cf %
da, uvijek	37	71,2	71,2
da, samo ponekad kada mi je jako teško	11	21,2	92,3
ne, nikada	4	7,7	100
ukupno	52	100	

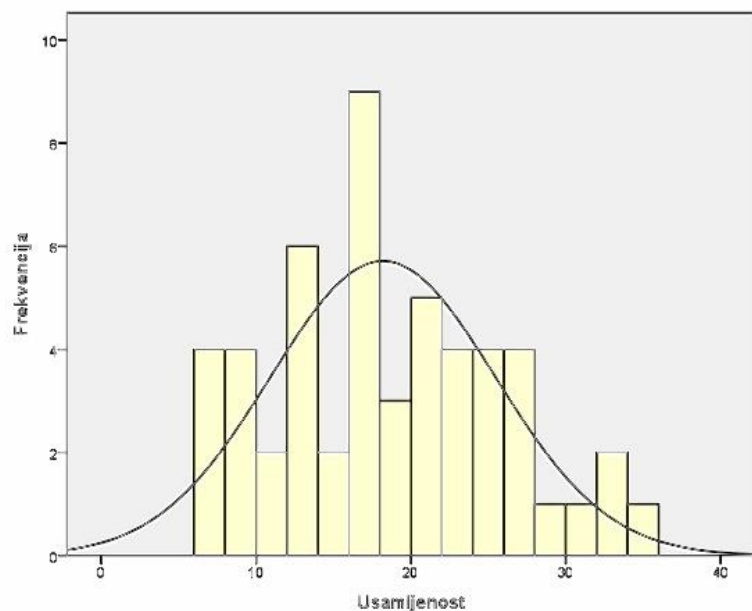
„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 27. Procjena bliskosti s drugima

S koliko osoba osjećate bliskost?			
	f	%	cf %
s niti jednom osobom	6	11,5	11,5
s nekoliko osoba (2-3)	21	40,4	51,9
s više osoba	25	48,1	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

Slika 8. Prikaz raspodjele ukupnog rezultata na Kratkoj verziji skale usamljenosti

- ▶ Rezultati se distribuiraju prema normalnoj raspodjeli te s obzirom na situaciju pandemije i mjere koje su uvedene radi sprečavanja iste, ukazuju na stabilnost, otpornost i prilagodbu starijih osoba na novonastalo stanje

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Evropskog socijalnog fonda.”

Tablica 29. Deskriptivna obilježja čestica Kratke verzije skale usamljenosti

Kratka verzija skale usamljenosti									
Tvrdnje:	%						N	M	sd
	uopće se ne odnosi na mene	uglavnom se ne odnosi na mene	nitko se ne odnosi, nitko se odnosi na mene	uglavnom se odnosi na mene	u potpunosti se odnosi na mene	ukupno			
1. Nedostaje mi društvo.	48,1	1,9	11,5	13,5	25,0	100	52	2,65	1,74
1. Već dugo nisam ni sa kim blizak.	53,8	9,6	13,5	11,5	11,5	100	52	2,17	1,48
1. S drugima ne dijelim svoja mišljenja i ideje.	28,8	3,8	23,1	15,4	28,8	100	52	3,12	1,59
1. Nitko me dobro ne poznaje.	36,5	15,4	15,4	5,8	26,9	100	52	2,71	1,65
1. Moji socijalni odnosi su površni.	48,1	3,8	25,0	9,6	13,5	100	52	2,37	1,50
1. Nesretan sam što sam tako povučen.	63,5	5,8	9,6	7,7	13,5	100	52	2,02	1,51
1. Ljudi su oko mene, ali ne i sa mnom.	28,8	3,8	23,1	11,5	32,7	100	52	3,15	1,63

Strategije suočavanja ispitanika s usamljenosti

- ▶ slušaju radio, gledaju televiziju ili čitaju (36,11%),
- ▶ bave s hobijima ili nekim aktivnostima i zanimacijama (27,78%),
- ▶ sami sebe ohrabruju i tješe da će biti bolje te da će i to proći (25%)
- ▶ bave se fizičkim aktivnostima - šetaju (22,22%)
- ▶ razgovaraju s obitelji ili prijateljima (22,22%) i
- ▶ odmaraju i spavaju (13,89%).

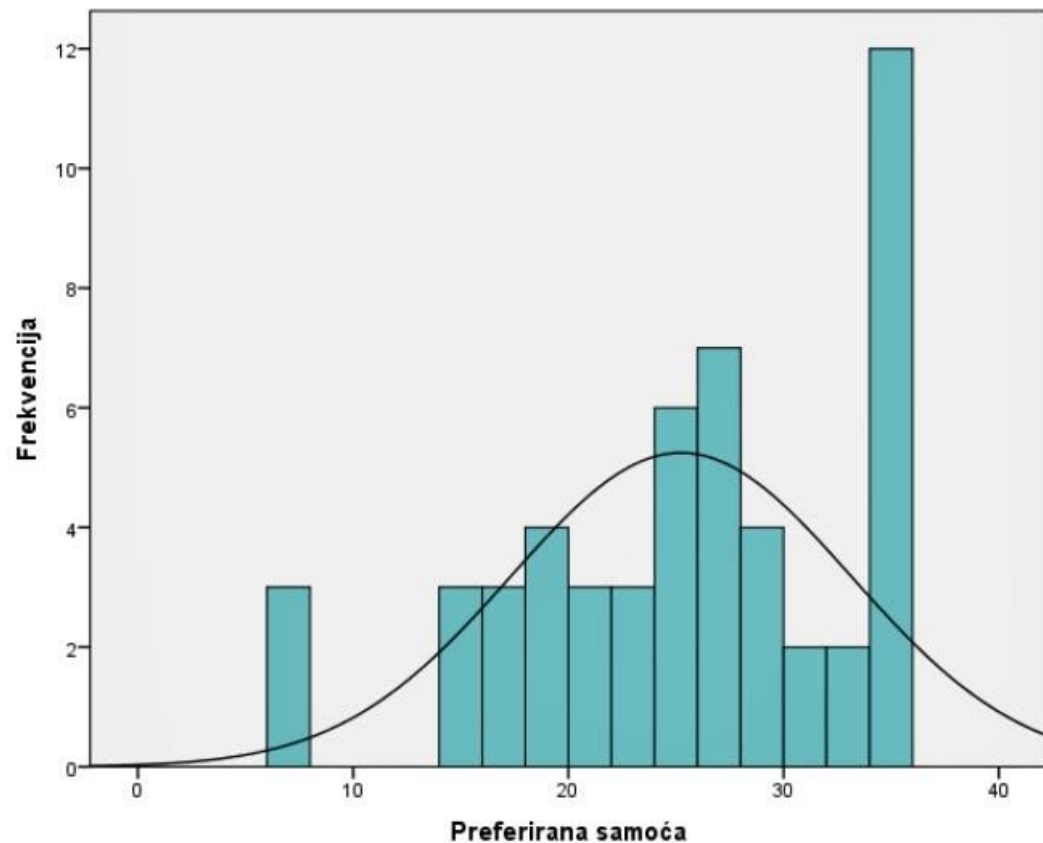
„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

► Tablica 30. Samoprocjena svoje osobnosti

Kako biste se opisali?	f	%	cf %
kao vedru i optimističnu osobu	22	42,3	42,3
kao umjereno optimističnu osobu	24	46,2	88,5
kao umjereno pesimističnu osobu	3	5,8	94,2
kao jako pesimističnu osobu	3	5,8	100
ukupno	52	100	

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

Slika 9. Prikaz raspodjele ukupnog rezultata na Skali preferirane samoće

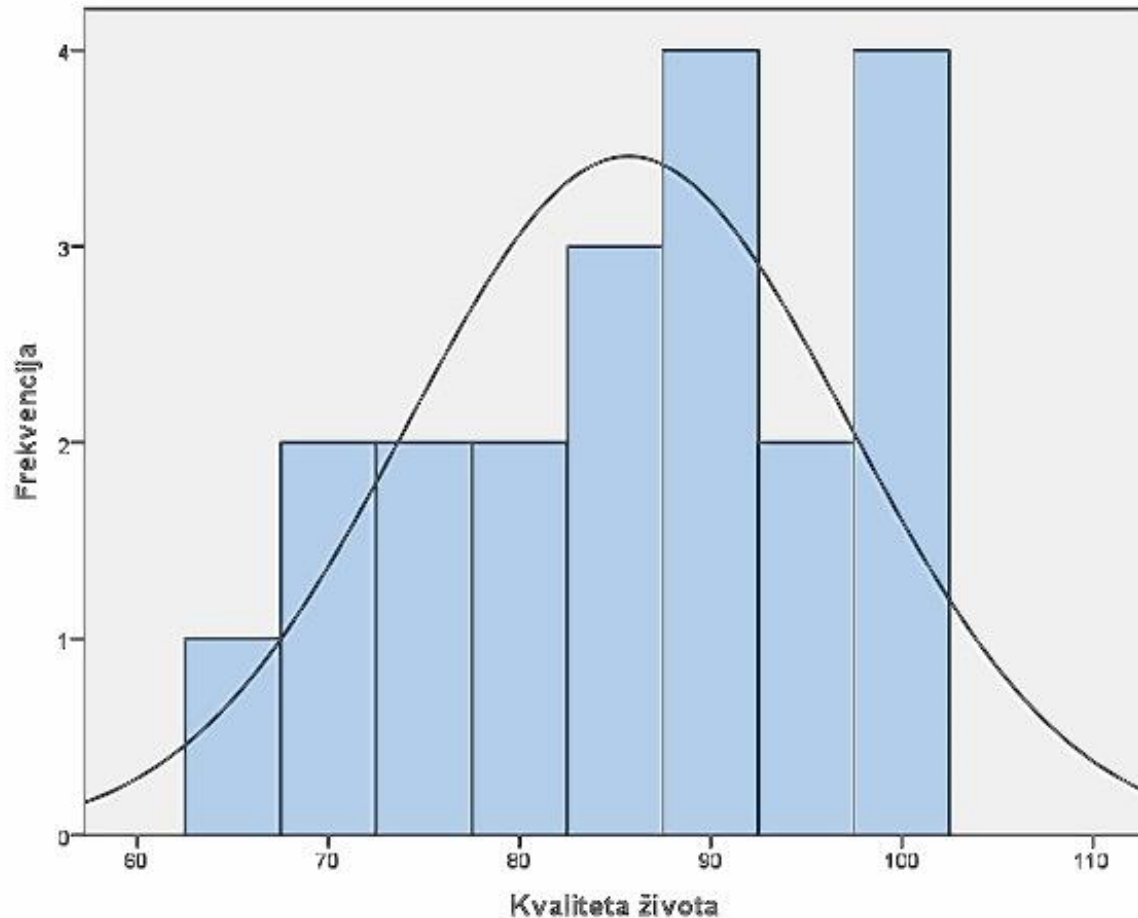
- Distribucija rezultata značajno odstupa od normalne ($K-S= 0,12$; $p<0,05$). Budući da je primjetna negativna asimetrija (u lijevo) može se zaključiti da su sudionici skloniji više preferirati samoću nego što bi se očekivalo prema normalnoj raspodjeli rezultata

► Tablica 32. Deskriptivna obilježja čestica Skale preferirane samoće

Skala preferirane samoće	%								
Tvrđnje:	uopće se ne odnosi na mene	uglavnom se ne odnosi na mene	niti se ne odnosi, niti se odnosi na mene	uglavnom se odnosi na mene	u potpunosti se odnosi na mene	ukupno	N	M	sd
1. Raduje me moja samoća.	32,7	7,7	19,2	3,8	36,5	100	52	3,04	1,71
1. Volim društvo samoga sebe.	17,3	11,5	19,2	7,7	44,2	100	52	3,50	1,57
1. Volim biti sam sa svojim mislima.	13,5	7,7	13,5	11,5	53,8	100	52	3,85	1,49
1. Ponekad sam radije sa svojim mislima nego s prijateljima.	34,6	1,9	13,5	9,6	40,4	100	52	3,19	1,77
1. Imam posebno mjesto koje je samo moje.	21,2	5,8	5,8	13,5	53,8	100	52	3,73	1,65
1. Osjećam se nelagodno kad sam sam®.	15,4	7,7	7,7	5,8	63,5	100	52	3,94	1,56
1. Vrijeme koje provedem sam za mene je izgubljeno®.	17,3	1,9	5,8	15,4	59,6	100	52	3,98	1,53

KVALITETA ŽIVOTA

- Slika 10. Prikaz raspodjele ukupnog rezultata na Skali kvalitete življenja

- Distribucija rezultata ne odstupa značajno od normalne ($K-S=0,14$; $p>0,05$), iako bi se u općoj populaciji mogla očekivati negativno asimetrična raspodjela. To se može pripisati nedostatnoj veličini uzorka ili možda specifičnosti populacije starijih kojima je kvaliteta života lošija nego što je za očekivati u općoj populaciji.

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

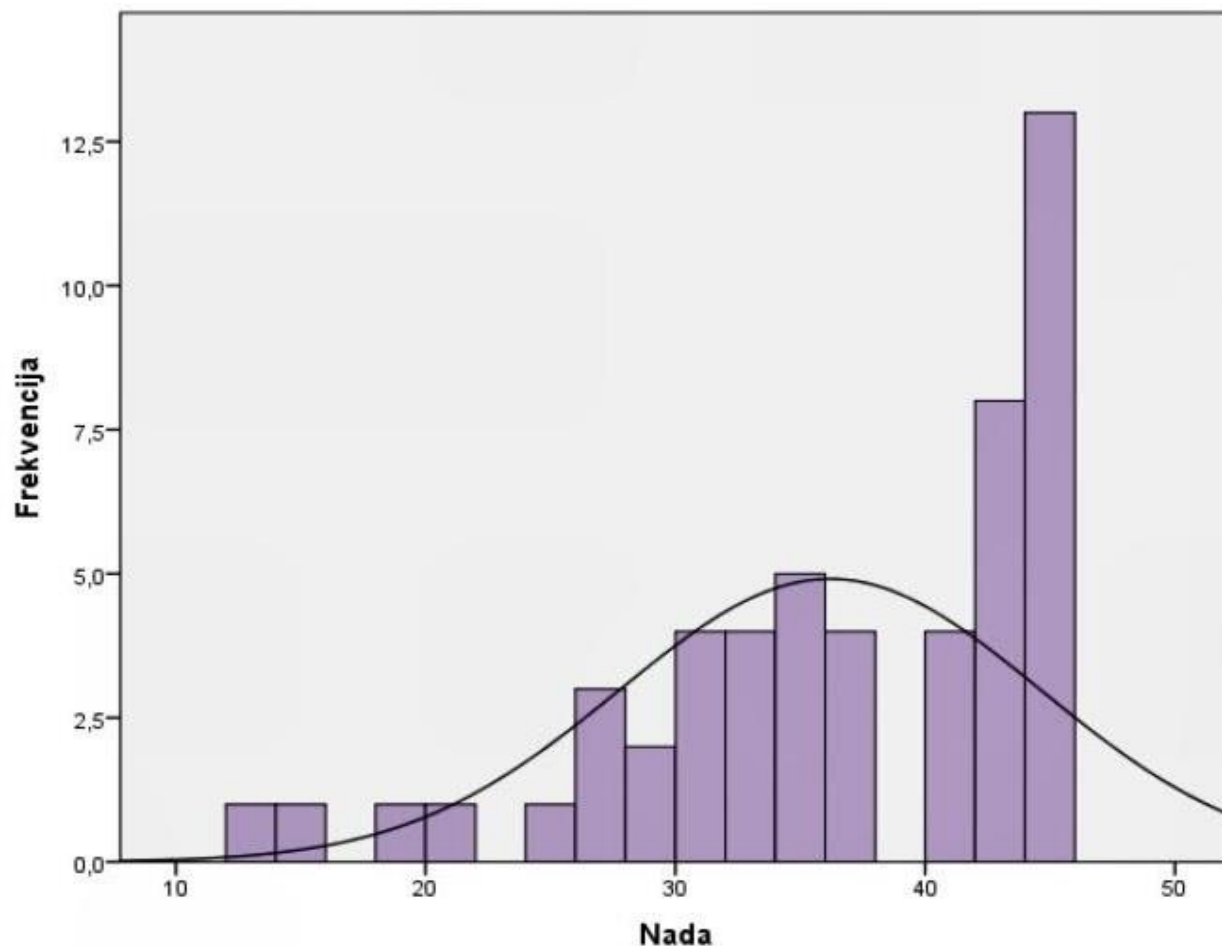
► Tablica 34. Deskriptivna obilježja čestica Skale kvalitete življenja

Skala kvalitete življenja										
Tvrdnje:	%							N	M	sd
	jako nezadovoljstvo	malo nezadovoljstvo	ni zadovoljstvo, ni nezadovoljstvo	malo zadovoljstvo	jako zadovoljstvo	nedostajući podatak ili nije imao takvo iskustvo	ukupno			
1. Podrijetlo obitelji (u kojoj sam rođen i odrastao) čini mi:	5,8	3,8	13,5	9,6	67,3	0	100	52	4,29	1,19
1. Obrazovanje koje sam stekao(la) pruža mi:	9,6	5,8	11,5	17,3	55,8	0	100	52	4,04	1,34
1. Posao koji sam radio(la) pružao mi je:	1,9	15,4	9,6	71,2	98,1	1,9	100	51	4,51	0,90
1. Druženje s prijateljima, kolegama, susjedima pričinja mi:	0	3,8	5,8	11,5	78,8	0	100	52	4,65	0,76
1. Osjećajna veza (ljubav) koju imam pruža mi:	11,5	5,8	9,6	7,7	59,6	5,8	100	49	4,04	1,46
1. Odnos s mojim bivšim suprugom (bivšom suprugom) pričinja mi:	11,5	1,9	7,7	7,7	46,2	25,0	100	39	4	1,50
1. Moja djeca za mene su izvor:	3,8	1,9	3,8	5,8	63,5	21,2	100	41	4,56	1,05
1. Moji unuci za mene su izvor:	5,8	0	1,9	1,9	57,7	32,7	100	35	4,57	1,17
1. Moja snaha/zet čine mi:	5,8	0	3,8	11,5	46,2	32,7	100	35	4,37	1,19
1. Svojim stanovanjem sam:	1,9	7,7	7,7	19,2	63,5	0	100	52	4,35	1,05
1. Svojim materijalnim stanjem sam:	1,9	15,4	15,4	23,1	44,2	0	100	52	3,92	1,19
1. Svojim položajem u društvu sam:	1,9	5,8	26,9	32,7	32,7	0	100	52	3,88	1,00
1. Društvena okolina u kojoj živim, demokratske slobode i prava pružaju mi:	1,9	1,9	44,2	25,0	26,9	0	100	52	3,73	0,95
1. Način na koji provodim slobodno vrijeme pruža mi:	5,8	3,8	17,3	23,1	50,0	0	100	52	4,08	1,17
1. Moje zdravstveno stanje pruža mi:	13,5	7,7	30,8	28,8	19,2	0	100	52	3,33	1,26
1. Moja vjera pruža mi:	1,9	5,8	15,4	15,4	50,0	11,5	100	46	4,2	1,09
*nastavak tablice										
	jako nezadovoljstvo	malo nezadovoljstvo	ni zadovoljstvo, ni nezadovoljstvo	malo zadovoljstvo	jako zadovoljstvo	nedostajući podatak ili nije imao takvo iskustvo	ukupno	N	M	sd
1. Koliko ste općenito zadovoljni svojim dosadašnjim životom?	3,8	0	21,2	28,8	44,2	1,9	100	51	4,12	1,01
1. Koliko ste općenito zadovoljni svojim životom u posljednjih godinu dana?	13,5	13,5	25,0	25,0	23,1	0	100	52	3,31	1,34
1. Koliko ste općenito zadovoljni dosadašnjim ostvarenjem svojih ciljeva želja, nada?	3,8	7,7	17,3	30,8	38,5	1,9	100	51	3,94	1,12
1. Kada bi se Vaš život nastavio takav kakav je danas, biste li tih bili zadovoljni?	11,5	9,6	17,3	15,4	36,5	9,6	100	47	3,62	1,44
1. Kada bi se vaš život nastavio takav kakav je danas, koliko zadovoljstvo bi Vam to pružalo?	7,7	9,6	21,2	23,1	36,5	1,9	100	51	3,73	1,28
1.										
	%							N	M	sd
	sigurno neću	vjerojatno neću	ne znam	vjerojatno hoću	sigurno hoću	nedostajući podatak	ukupno			
22. *Očekujete li da ćete u budućnosti ostvariti ono što do sada još niste uspjeli?	36,5	21,2	21,2	17,3	3,8	0	100	52	2,31	1,24
1.										
	%							N	M	sd
	puno gori	malo gori	ni bolji, ni gori	malo bolji	puno bolji	nedostajući podatak	ukupno			
23. *Ako uspoređujete svoj život sa životom svojih prijatelja, kolega, znanaca ili susjeda, onda je Vaš život općenito:	3,8	1,9	61,5	23,1	9,6	0	100	52	3,33	0,84

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”

NADA

- Slika 10. Prikaz raspodjele ukupnog rezultata na Skali nade

- Rezultati značajno odstupaju od normalne distribucije te pokazuju negativnu asimetriju ($K-S=0,16$; $p<0,05$), što ukazuje na specifičnost naših ispitanika (kao podgrupe unutar korisnika doma za starije), koji su optimistični i dobro prilagođeni na starost i starenje, što je vjerojatno povezano s tim da iskazuju više nade.

► Tablica 36. Deskriptivna obilježja čestica Skale nade

Skala nade									
Tvrdnje:	%						N	M	sd
	potpuno netočno	uglavnom netočno	nititočno, nitinetočno	uglavnom točno	potpuno točno	ukupno			
1. Mogu misliti na mnogo načina kako se izvući iz neprilike.	9,6	5,8	25,0	19,2	40,4	100	52	3,75	1,31
1. Čvrsto se držim svojih ciljeva.	9,6	1,9	13,5	19,2	55,8	100	52	4,10	1,29
1. Postoji mnogo načina kako se može riješiti neki problem.	7,7	9,6	21,2	15,4	46,2	100	52	3,83	1,32
1. Mogu misliti na razne načine da dobijem stvari koje su mi u životu najvažnije.	13,5	3,8	26,9	19,2	36,5	100	52	3,62	1,37
1. Brinem se za svoje zdravlje.	5,8	3,8	9,6	9,6	71,2	100	52	4,37	1,17
1. Čak i kada se ostali obeshrabre, znam da ću naći način za rješenje problema.	11,5	1,9	15,4	19,2	51,9	100	52	3,98	1,35
1. Prošla su me iskustva dobro pripremila za budućnost.	5,8	3,8	15,4	21,2	53,8	100	52	4,13	1,17
1. Prilično sam uspješan u životu.	1,9	5,8	15,4	17,3	59,6	100	52	4,27	1,05
1. Nailazim na ciljeve koje sam uskladio sa sobom.	1,9	3,8	25,0	15,4	53,8	100	52	4,15	1,06

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.“

ZAKLJUČAK

- ▶ Sociodemografski podaci ispitanika pokazuju da se rezultati većinom odnose na žene, udovice, koje su u visokoj dobi te su boljeg obrazovanja u odnosu na starije osobe u ukupnoj populaciji.
- ▶ sudionici u ovom istraživanju preventivno djeluju u korist vlastitog fizičkog i psihičkog zdravlja prakticirajući zdrava ponašanja te im nedostatak aktivnosti koje su prakticirali utječe na lošiju samoprocjenu zdravstvenog stanja
- ▶ Bez obzira na visoku dob ispitanika koji su sudjelovali u ovom istraživanju, fizičkom aktivnosti svaki dan ili gotovo svaki dan bavi se njih 30,8%, a 26,9% dva do tri puta tjedno.
- ▶ slobodne su aktivnosti za veći dio ispitanika važne te im promjene, to jest ukidanje istih uslijed pandemije, teško padaju
- ▶ ispitanici su tijekom trajanja pandemije prakticirali mnoge aktivnosti koje ih vesele (najviše šetnje, druženja, razgovore s obitelji), što pak ukazuje na aktivno suočavanje sa stresnim situacijama i otpornost - aktivno, zdravo i uspješno starenje

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.“

- ▶ podrška i socijalni kontakti od strane stručnog osoblja kao i učestalost kontakata ispitanika s obitelji i prijateljima je na vrlo visokoj razini, a navedeno ukazuje na dobru prilagodbu na život u domu i osjećaj pripadanja te dobru međugeneracijsku povezanost djece i roditelja, kao i održavanja kontakata s prijateljima
- ▶ korištenje IKT-a u vrijeme pandemije imalo je važnu ulogu u kontaktima starijih osoba s članovima obitelji te je doprinijelo zadovoljstvu životom
- ▶ rezultati Skale usamljenosti su distribuirani prema normalnoj raspodjeli
- ▶ najčešće strategije suočavanja sa usamljenošću u starijoj dobi jesu povećana aktivnost i mreža socijalne podrške
- ▶ sudionici ovog istraživanja više preferiraju samoću nego što bi se očekivalo prema normalnoj raspodjeli rezultata
- ▶ kvaliteta života osoba koje su sudjelovale u ovom istraživanju je visoka, većina ih se bavi slobodnim aktivnostima i hobijima, učestalo kontaktiraju s članovima obitelji i prijateljima te sebe opisuju optimističnim osobama
- ▶ visoko postignuti rezultati na Skali nade
- ▶ utvrđena je povezanost IKT-a i kvalitete života (oni koji koriste IKT iskazuju veću motivaciju i optimizam)
- ▶ utvrđena je povezanost između kvalitete života i nade (ispitanici koji su skloni većoj nadi, procjenjuju svoj život boljim u odnosu na ostale)

Visoka kvaliteta života starijih osoba u vrijeme pandemije COVID-19 u domu za starije temelji se na:

- ▶ negovanju zdravog načina života,
- ▶ povećanoj fizičkoj aktivnosti,
- ▶ bavljenju hobijima,
- ▶ traženju i dobivanju socijalne podrške od stručnog osoblja,
- ▶ održavanju učestalih kontakata s obitelji i prijateljima,
- ▶ korištenju IKT-a,
- ▶ negovanju nade i
- ▶ zadovoljstvu onim što jesu i što su postigli.

- ▶ istraživanje je provedeno i financirano u sklopu projekta Europskog socijalnog fonda *Smijeh kao lijek*

„Izrada prezentacije je sufinancirana u okviru Operativnog programa Ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda.”